

ἀναδακρύζω, ὁ ἰδ., ἔνθ' ἀν.: Ὁ ἄδρας γῆ ἢ γυναικα ποῦ σαυρίζει ἀναδακρύνει καὶ χασμουρεύεται (γῆ = ἦ, σαυ-ρίζω = θεραπεύει δι' ἐπιδῶν) Κρήτ. || Παροιμ. Ὅταν ὅλοι ἀπὸ λάρου, τότε ἡ χήρα ἀναδακρύνει (ἐπὶ τῶν παρακαίρως γινόμενων) Νεοελλ. Ἀνάλ. Παρνασσ. ἔνθ' ἀν. Ὅντεν ἀποκλαῖαν οὔλοι, ἀναδάκρυνε κ' ἡ χήρα Κρήτ. (συνών. τῇ προηγουμένῃ).

ἀνάδεια ἡ, Νάξ. (Βόθρ.) — Λεξ. Δημητρ. Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ οὐσ. ἀδεια. 1) Εὐκαιρία ἔνθ' ἀν.: Τὴν ἀνάδεια σὸχω νὰ κάθωμαι νὰ τοῦ κουβεδιάζω; (σὸχω = σοῦ ἔχω) Βόθρ. Θαρεῖς πῶς ἔχω τὴν ἀνάδεια σου; αὐτόθ. Συνών. ἀδεια 3, ἀδεια-νάξ 1, ἀδειασι 1, ἀδειασιὰ 1, ἀδειοσύνη, ἀδειότη. 2) Ἐλλειψις ἐργασίας, ἀνεργία Λεξ. Δημητρ.: Ἐχουμε ἀνάδεις. Συνών. κεσάτι.

ἀναδειάζω Ἡπ. — Λεξ. Δημητρ. Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. ἀδειάζω. 1) Δὲν ἔχω ἐργασίαν, σχολάζω Λεξ. Δημητρ. 2) Ἐκκενώνω τι ἔνθ' ἀν.: Ν' ἀναδειάσης τὸ σπίτι, γιατί τὸ νοίκιασα Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἀδειάζω Β 1.

ἀναδειανός ἐπίθ. ΑΜανούσ. Τραγοῦδ. 2,116. Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ἐπιθ. ἀδειανός. Ὁ ἔχων τὰς χεῖρας γενάς: Ἄσμι. Μάριω μου, ποῦ χεῖς τὸ σταμνὶ κ' ἦρθες 'ς τὸ σπίτι ἀναδειανή; Πβ. ἀδειανός 2.

ἀναδείχνω λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. Ἡπ. Τῆν. Μέσ. ἀναδείγνομαι Μέγαρ. Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀναδεικνύω = ἐπιδεικνύω, καθιστῶ γνωστόν.

1) Καθιστῶ τινα σπουδαῖον, προάγω κοινωνικῶς λόγ. κοιν.: Τὸν ἀνάδειξαν οἱ περιστάσεις - τὰ προτερήματά του. Τὸν ἀνάδειξε ὁ θεὸς του. Ἀναδείχθηκε γρήγορα. 2) Δεικνύω Ἡπ.: Ἄσμι. Δὲν ἔχω γλώσσα νὰ σοῦ εἰπῶ, μιλιὰ νὰ σὲ λαλήσω, δὲν ἔχω χειροπάλαμο γιὰ νὰ σ' τὸν ἀναδείξω (λέγει ἡ Παναγία πρὸς τὸν Ἰωάννην). 3) Ἐμφανίζομαι ὡς βρικόλακας Τῆν.: Ἀνέδ' ξεν ὁ δεῖνα. Συνών. βρικόλακιάζω. 4) Μέσ. ἀποκαλύπτομαι, ἀποδεικνύομαι Μέγαρ.: Ἀμέσως ἀναδείκτη, ἅμα πῆρε ψεύτικο ὄρκο, ἔπαθε ὁ ἄδρας της.

ἀναδέλφωτος ἐπίθ. Πόντ. (Χαλδ.) ἀδέλφωτος Πόντ. (Σάντ.) Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ἀδέλφωτος <*ἀδελφώνω, δι' ὃ πβ. ἀδερφώνω. Τὸ ἀδέλφωτος κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ *ἀδελφωτός τοῦ ἀρκτικού α προσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2 α.

1) Ὁ ἐστερημένος ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς Πόντ. (Σάντ.) 2) Ὁ μὴ ἡγαπημένος ἀδελφικῶς, ἐπὶ ἀδελφοῦ Πόντ. (Χαλδ.): Γνωμ. Τ' ἀδέλφᾱ τ' ἀναδέλφωτα δέντροῖ χωρὶς τὰ φύλλα (οἱ μὴ ἡγαπημένοι ἀδελφοὶ ὁμοιάζουν πρὸς δένδρα χωρὶς φύλλα).

ἀνάδεμα τό, (I) Κέρκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Στερελλ. (Ἀκαρναν.) — ΓΚυριακ. Περονόσπορ. 24 ἀνάεμα Νίσυρ. ἀνέδεμα Ἰων. (Κάτω Παναγ.) Α.Κρήτ. Ἐκ τοῦ ρ. ἀναδένω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. 1) Ἡ σύνδεσις διὰ κόμβου τῶν δύο τμημάτων τοῦ νήματος τοῦ θραυσθέντος κατὰ τὴν ὕφανσιν Ἰων. (Κάτω

Παναγ.): Μοῦ 'σπασεν ἡ κλωστή ἐκεῖ ποῦ 'φαινα καὶ ἦκαμα κ' ἐγὼ ἀνέδεμα. β) Τεμάχιον νήματος, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει πρὸς σύνδεσιν τῶν δύο τμημάτων τοῦ θραυσθέντος κατὰ τὴν ὕφανσιν νήματος Κρήτ.: Βρὲς ἓνα κομμάτι ἀνέδεμα καὶ ἀνέδεσέ μου το σὲ 'κεινὲ τὴ κλωστή. 2) Μαγικός κατάδεσμος Κρήτ.: Ἀνάδεμα πρέπει πῶς τοῦ 'χουνε καωμένο καὶ δὲ βορεῖ νὰ πάρη ἀπάνω δου. Συνών. δεματικόν. 3) Ἡ προσκόλλησις ἀπορφανισθέντος ἐριφίου ἢ ἀρνίου εἰς ἄλλην θετὴν μητέρα, τὴν ὁποίαν τοῦ λοιποῦ θηλάζει Κρήτ.: Ἀνάδεμα ἀρνιοῦ - 'ριφιοῦ. 4) Ἡ διὰ περιδέσεως στήριξις τῶν κλημάτων ΓΚυριακ. ἔνθ' ἀν.: Αὔριο θά 'χωμε ἀνασήκωμα καὶ ἀνάδεμα τῶν ἀμπελιῶν. 5) Δέσμη Κέρκ. Στερελλ. (Ἀκαρναν.): Ἀνάδεμα τοῦ σιταριοῦ Κέρκ. Ἐφκειασα τὸ ἀνάδεμα Ἀκαρναν. Συνών. δεμάτι, χερρόβολο. 6) Κηλεπίδεσμος Κεφαλλ.: Αὐτὸς σφίγει τὸ ἀνάδεμα ὅξον ὃχ τὸ 'σωβράκι. Συνών. δέμα. 7) Σάκκος τετράγωνος ἀναρτώμενος διὰ δύο ταινιῶν ἐκ τῶν ὧμων καὶ χρησιμεύων ὡς λίκνον διὰ τὰ βρέφη καὶ δι' ἄλλας ἐξοχικὰς χρήσεις Νίσυρ. 8) Φράγμα αὐλακος, ὅθεν ἀρχίζει νέος ἀγωγὸς ὕδατος Κρήτ.: Λένω τ' ἀνάδεμα τ' αὐλακιοῦ. Συνών. ἀμπολὴ 2 β, δέσι, δεσιὰ, κόφτρα (ἰδ. κόφτης).

ἀνάδεμα τό, (II) Ἡπ. Παξ. Πελοπ. (Μαζαίικ.) — ΚΘεοτόκ. Οἱ σκλάβ. 12 ΑΚαρκαβίτσ. Ζητιᾶν. 157 Μποῆμ Ντόπ. ζωγραφ. 102 ΔΒουτυρ. Τριανταδύο διηγ. 78 ΓΒλαχογιάνν. Τὰ παλληκάρ. 63. ἀνάδιμα Ἡπ. (Χουλιαρ.) Ἐκ τοῦ ρ. ἀναδέύω.

1) Ἀνακίνησις, ἀνάδευσις ἔνθ' ἀν.: Μὲ ξύλο ἔκαμε ἀνάδεμα τοῦ γαλατιοῦ Παξ. Παρακολουθοῦσε κάθε ἀνάδεμα τοῦ κορμιοῦ του ΚΘεοτόκ. ἔνθ' ἀν. Ἐνα θρόισμα πρὸ δύνατο, καῖτι σὰν ἀνυπόμονων ψυχῶν ἀνάδεμα ΓΒλαχογιάνν. ἔνθ' ἀν. Συνών. ἀναδεμὴ 1, ἀνακάτεμα, ἀνακάτωμα. Πβ. ἀναδεμός. β) Ἀνασκαφὴ χώματος Πελοπ. (Μαζαίικ.) 2) Τὸ ἀναδευθέν, τὸ ζυμωθὲν ἄλευρον Ἡπ. Συνών. ἀναδεμὴ 2.

ἀναδεμὴ ἡ, Ἡπ. — Λεξ. Δημητρ. ἀναδιμή Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀναδ'μὴ Ἡπ. (Χουλιαρ.) Ἐκ τοῦ ρ. ἀναδέύω.

1) Ἀνάδεμα (II) 1, ὁ ἰδ., Ἡπ. (Χουλιαρ.) β) Μεταφ. διατάραξις τῆς τάξεως Λεξ. Δημητρ.: Τέτοια ἀναδεμὴ 'ς τὸ χωριὸ δὲν εἶχε ξαναγίνει. 2) Τὸ ἀναδευθέν, τὸ ζυμωθὲν ἄλευρον Ἡπ. Συνών. ἀνάδεμα (II) 2. β) Ἡ διὰ τὴν ζύμωσιν τοῦ φυράματος χρησιμοποιουμένη ζύμη Ἡπ. (Ζαγόρ.): Φέρε τ'ν ἀναδιμή ἰδῶ ν' ἀναπιάνον τοῦ προζύμ'. Συνών. μαγιὰ, προζύμι.

ἀναδεμὸς ὁ, Κορσ. Ἐκ τοῦ ρ. ἀναδέύω. Σύγχυσις, ταραχὴ: Ἀναδεμὸς ἐγίνη ἀναμεταξὺ 'ς τοὺς δεῖνα. Συνών. ἀνακατισμός, ἀνακατούρα, ἀνακάτωμα, ἀνακατωμός, ἀνακάτωσι, ἀνακατωσιὰ, ἀνακατωσούρα. Πβ. ἀνάδεμα (II) 1.

ἀναδεντράδα ἡ, Κάρυστ. — Λεξ. Δημητρ. ἀνεντράδα Τῆν. ἀνεδράδα Ἀνδρ. ἀλεντράδα Ἰκαρ. ἀλεντρούδα Ἰκαρ. Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀναδενδράς. Ὁ τύπ. ἀνεντράδα καὶ ἀλεντράδα κατ' ἀνομ. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,436. Ὁ τύπ. ἀλεντρούδα κατ' ἄλλα εἰς - ούδα. Ἀμπελος στηριζομένη ἐπὶ δένδρου ἢ ἱκρίωματος ἔνθ' ἀν.: Ἄσμι. Μαυρειδερὴ μου λεμονεὰ, 'ψηλὴ μ' ἀναδεντράδα, φαρμάκι ποῦ μὲ πότισες αὐτὴ τὴν ἐβδομάδα

(πρὸς νέαν ἀγαπωμένην) Κάρυστ. Συνών. *δράνα, κληματαργά, κρεββατῖνα, περγουλέα*. [*^o]

ἀναδεντραδήσιος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀναδεντραδήσιος Ἄνδρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀναδεντραδά καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ήσιος.

Ὁ προερχόμενος ἐξ ἀναδενδράδος, ἐπὶ σταφυλῶν: Σταφύλια ἀναδενδράδισα. Συνών. κληματαρήσιος.

ἀναδεντράδι τό, Πελοπν.(Καλάβρυτ.) —Λεξ. Βλαστ. ἀνενδεντράλι Θήρ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀναδενδράδιον = δένδρφυτος πλατεῖα. Ὁ τύπ. ἀναδεντράλι κατὰ σύμφυρ. πρὸς τὰ εἰς -άλι ὑποκορ., ἂν μὴ ἐκ τοῦ ἀναδενδρῦλλον.

1) Ὁ τῶν δένδρων βλαστός, ἰδίως τῶν καρποφόρων Θήρ. Πελοπν.(Καλάβρυτ.) —Λεξ. Βλαστ. 2) Παραφυσ. Πελοπν. (Καλάβρυτ.) [**]

ἀναδεντρίτης ὁ, Λεξ. Αἰν. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀναδενδρίτης.

Οἶνος κατεσκευασμένος ἐκ σταφυλῶν ἀναδενδράδος.

ἀναδένω Κέρκ. (Ἀργυράδ. κ. ἄ.) Κεφαλλ. Κρήτ. —Λεξ. Ἡπίτ. Βλαστ. ἀνεδένω Α.Κρήτ. Νάξ.(Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀναδῶ.

1) Ἀνασυνδέω τὰ δύο ἄκρα κοπέντος οἰουδήποτε νήματος Κέρκ.: Ἀνάδεσε τὸ σπάγγο. β) Συνάπτω τὰ δύο ἄκρα τοῦ κατὰ τὴν ὕφανσιν κοπτομένου νήματος τοῦ στήμονος εἴτε μόνον τῶν εἴτε διὰ τῆς προσθήκης τεμαχίου ἄλλου νήματος Κρήτ.: Ἀναδένω τοῖς κόψεις. γ) Συρράπτω Νάξ.(Ἀπύρανθ.): Νά ᾿χα ᾿να γουδουράκι ᾿θελε νὰ ἀνεδέσω τὰ παπούτσια μου ποῦ ᾿ναι παραλυμένα (γουδουράκι = λωρίον δερμάτινον). 2) Ἀναδένω πρὸς ρυμούλκῃσιν, ὄρ. ναυτικός ἐπὶ πλοίου Λεξ. Ἡπίτ. Βλαστ. 3) Δένω διὰ μαγικοῦ καταδέσμου Κρήτ.: Ἀναδένω τοῖς φλέβες τοῦ κορμοῦ του (διὰ νὰ μὴ κυκλοφορῇ τὸ αἷμα). 4) Ὑποβάλλω, προσκολλῶ μικρὸν ἐρίφιον ἢ ἀρνίον ἀπορφανισθὲν εἰς ἄλλην θετὴν μητέρα πρὸς θηλασμόν Κρήτ.: Ἀναδένω τ' ἀρνί - τὸ ᾿ρίφι. Ἐψόφησεν ἡ μάνα του καὶ τ' ἀνάδεσα μῆς ἄλλης προβατίνας. Συνών. ἀνακροῶ. Πβ. ἀναδεσαργά, ἀναδεσάρι. 5) Ὑψών πρὸς τὰ ἄνω τι δένω καὶ στερεώνω αὐτό, ἐπὶ κλήματος ἀναδενδράδος, κήλης κττ. Κέρκ. (Ἀργυράδ.) Κεφαλλ. κ. ἄ.: Ἀνάδεσα τὸ κλήμα Ἀργυράδ. Ἐπῆγα καὶ ἀνάδεσα τὸ ξυγάκι μου Κεφαλλ. 6) Θέτων φραγμὸν παροχετεύω τὸ ρέον ὕδωρ Α.Κρήτ.: Ἀνεδένω τὸ νερό.

ἀναδεξιμαῖος ὁ, κοιν. ἀναδιξιμαῖος βόρ. ἰδιώμ. ἀναδιξιμναῖος Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀναδεξιμαῖος.

1) Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ἀναδέχεται τις κατὰ τὸ βάπτισμα ἐκ τῆς κολυμβήθρας κοιν.: Ὁ δεῖνα εἶναι ἀναδεξιμαῖός μου. Μὰ ἀπὸ τοῖς ἀναδεξιμαῖός μου εἶναι καὶ ἡ δεῖνα κοιν. || Φρ. Νὰ τὸν χαίρῃσαι τὸν ἀναδεξιμαῖό! (εὐχὴ πρὸς ἀνάδοχον) κοιν. Συνών. ἀναδεξιμί, ἀναδεξιός 1, ἀναδεχτός, ἀναδεχτούρι, ἀναθετός, βαφτισιμαῖος, βαφτισιμίδι, βαφτιστήρι, βαφτιστικός, δεξιμάτης, φιλιότσος. 2) Ὁ νυμφευθεὶς, σχετικῶς πρὸς τὸν κουμπάρον, ὁ ὅποιος ἀνταλλάσσει τὰ στέφανα εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν νυμφίων Λευκ. Στερελλ.(Ἀκαρναν.) Συνών. ἀναδεξιός 2.

ἀναδεξιμί τό, πολλαχ. ἀναδιξιμί Μακεδ. Σκόπ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀναδέξιμος ἢ ἐκ τοῦ ἀναδεξι-

μαῖος. Πβ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 240 κέξ. Παρὰ Σομ. ὁ τύπ. ἀναδεξιμίον.

Ἀναδεξιμαῖος 1, ὁ ἰδ.

ἀναδεξιμίδι τό, Πελοπν. (Λακεδ. Λακων. Μάν. κ. ἄ.) ἀναδιξιμνίδ' Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.).

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀναδεξιμί. Ὁ τύπ. ἀναδιξιμνίδι ἔχει τὸ ν κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀναδιξιμναῖος, δι' ὃ ἰδ. ἀναδεξιμαῖος.

Ὁ μικρὸς ἀναδεκτὸς ἐνθ' ἂν.: Τοῦτους εἶναι ἀναδιξιμνίδι μ' Αἰτωλ. Σόχυσά λῆδ', σ' ἔχον ἀναδιξιμνίδι αὐτόθ.

ἀναδεξιός ὁ, Λευκ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναδέχομαι.

1) Ἀναδεξιμαῖος 1. 2) Ἀναδεξιμαῖος 2.

ἀναδεράδα ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. ἀναδερός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (Ι).

Ἡ δρόσος τῆς πρωίας, ὑγρασία: Μὴ βορίσης πρωί πρωί, γιὰτ' ἔχει ἀναδεράδα. Συνών. ἀνάδομα, ἀναδοσάδα, ἀνάδοσι, ἀναδοσιά, ἀναδόστημα, ἀναδώκισμα, ἀναδωμός.

***ἀναδέρνω**, ἀνεδέρνω Ἰων. (Κάτω Παναγ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀναδέρω = ἐκδέρω, ἀπογυμνώνω.

Αὐξάνω τὸ προζύμι διὰ τῆς προσθήκης ἀλεύρου, ὅταν πρόκειται νὰ ζυμώσω. Συνών. ἀναδίνω, ἀνακινῶ, ἀναπιάνω.

ἀναδερός ἐπίθ. Κρήτ. Πελοπν. (Μάν. Οἶν.) ἀναδερῇ ἢ, Πελοπν. (Λακων. Μεσ.) ἀναρῇ Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναδίνω. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,135. Ὁ τύπ. ἀναρῇ ἐκ τοῦ ἀναδερῇ διὰ τοῦ μεταβατικοῦ ἀναερῇ. Πβ. ΧΠαντελίδ. Φωνητ. 4.

Α) Ἐπιθετικ. 1) Ὑγρός, ἐπὶ τόπου Κρήτ.: Ἐπ' ᾿ν ὁ τόπος ἀναδερός. || Ἄσμη.

Εἰς τῶν σπιθῶ το' ἀναδεροὺς τοῖς πάτους τὰ πετοῦσα.

2) Ὑδαρῆς Πελοπν. (Μάν. Οἶν.): Ζυμάρι ἀναδερό Μάν. || Αἰνιγμ.

Χωρὶς ἀλεύρι καὶ νερό | τὸ ζυμάρι ἀναδερό (τὸ μέλι) Οἶν.

Β) Τὸ θηλ. οὐσ. 1) Νωπὴ ἀνάλατη μυζήθρα Κύπρ.: Φέρ' μου ᾿λ-λίην ἀναρῇ νὰ φάω. Ἐλ-λιώθηκα τῆς ἀναρῆς. Συνών. *ἀμυλόχλωρη. 2) Ἡ μυζήθρα ἐν γένει Πελοπν. (Λακων. Μεσ.)

ἀναδεσαργά ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀναδεσάρι.

Προβατῖνα ἢ αἰξ. εἰς τὴν ὁποίαν ὑποβάλλεται πρὸς θηλασμόν ἀρνίον ἢ ἐρίφιον ἀπολέσαν τὴν μητέρα του: Ἡ ἀναδεσαργά εἶναι σήμερον ἀρρωστέρα καὶ νὰ μὴν τῆς βάλῃς τὸ ἀναδεσάρι τση. Πβ. ἀναδένω 4, ἀναδεσάρι.

ἀναδεσάρι τό, Δ.Κρήτ. ἀνεδεσάρι Α.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀνάδεσι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρι.

Ἀρνίον ἢ ἐρίφιον, τὸ ὅποιον ἀπορφανισθὲν ὑποβάλλεται εἰς ἑτέραν μητέρα διὰ νὰ θηλάξῃ: Ἐψόφησε τ' ἀναδεσάρι καὶ πρέπει νὰ βάλωμε ᾿ς τὴν προβατῖνα ἓνα ἄλλο. Συνών. ἀναδεσιάρικο. Πβ. ἀναδένω 4, ἀναδεσαργά.

ἀναδεσιάρικο τό, Δ.Κρήτ.

Τὸ οὐδ. τοῦ ἐπίθ. *ἀναδεσιάρης.

Ἀναδεσάρι, ὁ ἰδ.

ἀναδευτήρι τό, Παξ. —Λεξ. Ψύλλ. ἀναδευτούρι Παξ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναδέω.

